

AS Salvest

kvaliteedijuhtimissüsteem ja toote turult tagasikutsumise näide toidutööstuselt

03.12.21

Alevtina Tjulkina-Portnova

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond
Euroopa Investeeringud
maaspirkondadesse

Salvest –75 aastat toidutootmise kogemust

- Asutatud 1946 riigiettevõttena
- Täna 100% Eestimaine kapital: ainuomanik Veljo Ipits
- Põhitoodang: valmistoit (supid, lastetoit, hoidised, moosid, kastmed jms)
- Töötajate arv u 190
- Lastetoidu tootmise kogemus aastast 1966
- Kvaliteedisertifikaadid ja printsiibid:
 - ✓ IFS (tase A) rahvusvaheline toiduohutussertifikaat aastast 2016
 - ✓ ISO 9001:2015 kvaliteedijuhtimise sertifikaat aastast 2010
 - ✓ MAHETOOTJA TUNNUSTUS vastavus mahetoidu tootmiseks

Kvaliteedijuhtimissüsteemi põhimõtted

- Seadusandlus
- IFS ja ISO9001:2015 standardite nõuded
 - ✓ Ettevõtte riskianalüüs
 - ✓ Sisemised protseduurid

Koos ettevõtte arenguga areneb ka kvaliteedijuhtimissüsteem

Sise- ja välisauditid aitavad süsteemi töökorras hoida, parendada ja muuta veel tugevamaks.

- ✓ Välisauditid – vastavalt standardi nõuetele
- ✓ Siseauditid – iga osakond 1 x aastas.
 - Oma töötajad viivad siseauditeid.
 - Koolitame ise audiitoreid või saadame audiitorite koolitusele.
 - Kokku 40 audiitorit.

Toote turult tagasikutsumine / kõrvaldamine

EL määruse 178/2002 nõue
IFS v 7 standardi nõue:

5.9 Management of incidents, product withdrawal, product recall

- 5.9.1* A procedure shall be implemented and maintained for the management of incidents and potential emergency situations with an impact on food safety, quality and legality. It shall include, at a minimum:
- the decision-making process
 - the nomination of a person, authorised by the company and permanently available, to initiate the incident management process in a timely manner
 - the nomination and training of an incident management team
 - an up to date alert contact list including customer information, sources of legal advice, contacts availability
 - a communication plan including authorities.
- 5.9.2* **KO N° 9: An effective procedure for the withdrawal and/or the recall of all products shall be in place. This procedure shall include a clear assignment of responsibilities and a comprehensive information policy for customers and consumers.**
- 5.9.3 The procedures for management of incidents and product withdrawal/recall shall be subject to regular internal testing, at least once a year. This test shall be carried out to ensure the effective implementation and operation of the full procedure and shall include the verification of the updated contact data.

Toote Itaalia pada turult tagasikutsumine

Põhjus: vastavalt Euroopa Komisjoni kriisikoosoleku otsusele, peab kõik tooted, mis sisaldavad etüleenoksiidiga saastunud koostisosi (üle LOQ 0,1 mg/kg) turult tagasi kutsuma.

- Toote koostises on stabilisaator Erol 9
- Tootsime 2 valmistoote partiid (9886 tükk ja 13776 tükki)
- Ühe partii müük peatatud
- Ühe partii kutsusime turult tagasi

Stabilisaatoris Erol 9 jaanileivapuukummi kogus on 5% ja arvestuslik etüleenoksiidi sisaldus on 0,585 mg/kg.

Meie toote Itaalia pada retseptis Eroli 9 kogus on hästi väike 0,3%, mis tähendab, et arvestuslikult etüleenoksiidi sisaldus valmistootes jääb alla 0,001.

Meie kahjum summas 33 444 eurot

Majasisesel protsessid toimised. Küll aga tekkisid küsimused,

kuidas tõlgendada Euroopa Komisjoni kriisikoosoleku otsust ja PTA kodulehel infot?

Kas ohtlik või mitte? Kas tegemist on ülereageerimisega või õigustatud otsusega?

Kui on korras, kas tegemist oli toiduraiskamisega?

MIS ON ETÜLEENOKSIID JA MIKS TULEB TOOTED TAGASI KUTSUDA?

Etüleenoksiid on biotsiid, mida kasutatakse Euroopa Liidu välistes riikides laialdaselt toidu steriliseerimiseks, ja selle pikaajaline tarbimine võib inimese tervisele omada kantserogeenset mõju. Enamjaolt satub etüleenoksiid tootesse tooraine või lisaaine kaudu, mida on päritoluriigi eelnevalt steriliseeritud Salmonella ohu vältimise eesmärgil.

Euroopa Komisjon avalikustas 4. oktoobril 2021 toimunud etüleenoksiidi teemalise **koosoleku protokoll**i. Koosolekul lepi kokku, et etüleenoksiidi¹ piirmääriks lisaainetes (nt jaanileivapuujahu) on 0,1 mg/kg*.

Imikutele ja väikelastele mõeldud toidu puhul kehtib erisus: juhul kui imikutele või väikelastele mõeldud toidu valmistamiseks kasutatud lisaaine on leitud etüleenoksiidi sisaldus alla 0,1 mg/kg, siis on vajalik lisaks uurida etüleenoksiidi sisaldust ka lõpptootes, mille puhul kehtib piirmäär <0,01 mg/kg.

Euroopa Liidu liikmesriigid peavad menetlema etüleenoksiidiga saastunud toodete juhtumeid ühtemoodi. Kõik tooted, mis sisaldavad selliseid koostisosi või lisaaineid, mis on saastunud etüleenoksiidiga, tuleb turult tagasi kutsuda.

Etüleenoksiid on gaasiline desinfitseerimise vahend, mida võidakse kasutada Aasia ja Aafrika riikides vürtside, seemnete ning toidu lisaainete (nt jaanileivapuujahu E410) steriliseerimiseks, et vähendada Salmonella esinemist toidus. Etüleenoksiid on liigitatud genotoksiliseks kantserogeeniks, mis võib põhjustada leukeemiat, rinnavähki, loodete väärarenguid, iseeneslikku aborti jne.

¹ – etüleenoksiidi ja 2-kloroetanooli summa, väljendatud etüleenoksiidina.

*v.a. lisaained, mille puhul kehtib etüleenoksiidi piirmäär 0,2 mg/kg vastavalt Komisjoni määrusele 231/2012.

Toote tagasikutsumise läbimängimine

- Toimus novembris 2021.
- Läbimängimise eest vastutavad juhendis määratletud asendajad.
- Kvaliteedijuht saatis 17.11. hommikul kvaliteedispetsialisti välja mõeldud juhtumi koos ülesande püstitusega. Läbimängimiseks oli antud 4 tundi (9:45 – 13:45).
- Läbimängu tegime ühe Eesti kliendiga ja Eksport koostööpartneriga.

Toote tagasikutsumise läbimängimine

Positiivne tagasiside:

- Suures pildis info majasiseselt liikus kiiresti, oli korrektne ja arusaadav
- Tooraine ja pakendi partiide jälgitavuse saime kiiresti kätte, 1 h 20 min - 1 h 30 minutiga
- Müügi väljavõtte saime kiiresti kätte, 40 minutiga
- Kui PR agentuur oleks saatnud korrektselt vormistatud dokumendid ja õigeaegselt, siis me oleks ilusti saanud kliente teavitada 4 tunni jooksul ning mahtuksime ettenähtud ajavahemikku.

Märkused ja jätkutegevused:

- Toote ja tooraine jälgitavusega tekkisid tõrked
- Majasiseses teavituskirjas neli võtmeisikut jäid saajate listist välja.
- Tsehhis oli 17.11.21 riigipüha. Kirjale automaatvastust ei tulnud. Telefonile tuli automaatsõnum, et riigis on riigipüha.
- Juhtumi läbimängimine võttis 6 tundi aega (algus 9:45, lõpp 16:00), ettenähtud aeg oli 4 tundi.

- Süsteemi toimivust tuleb testida vähemalt 1 x aastas.
- Läbi mängida nii lihtsaid juhtumeid kui ka pisut ekstreemseid.
- Kaasata uusi inimesi, erinevaid vastutusastmeid.
- Süsteemi testimine toob välja kitsaid kohti, millele on vaja lahendusi leida ja läbi selle muutub süsteem veelgi kindlamaks ja tugevamaks.

Täna tähelepanu eest!